

Platform
artikel
13 ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★ ★

GRIFFIE EERSTE KAMER	
NR.	141911-04
RUB.	XVIII
CS	
DATUM	2- SEP 2008
KOPIE	TGCS
VERW.	com(2008)426

Aan:
De voorzitter en de leden van de
Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets
Van de Eerste en Tweede Kamer

Den Haag, 2 september 2008

Betreft: **subsidiariteitstoets richtlijn gelijke behandeling**

Uw commissie heeft het voorstel voor een richtlijn betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid advies aangemerkt om meteen na publicatie door de Europese Commissie door de Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets in behandeling te worden genomen. Ook is het voorstel in Cosac-verband aangewezen om te worden onderworpen aan de subsidiariteitstoets. Wij zouden graag van u vernemen van wie het initiatief afkomstig is om dit onderwerp te agenderen.

Het Platform artikel 13 - een samenwerkingsverband tussen Art. 1, Chronisch zieken en Gehandicapten Raad, E-Quality, kenniscentrum voor emancipatie, gezin en diversiteit, Expertisecentrum LEEFTIJD, Movisie homo- en lesbisch emancipatiebeleid - wil u graag op het volgende wijzen.

Gelijke behandeling en de burgers

Veel mensen in de Europese Unie krijgen te maken met discriminatie en ongelijke behandeling. In 2007 is daar - middels het Jaar van de Gelijke Behandeling voor iedereen - door de Europese Commissie en door de lidstaten veel aandacht aan besteed. Op de slotconferentie op 19 en 20 november 2007 in Lissabon was een van de belangrijkste conclusies dat er verder gewerkt moet worden aan de harmonisatie van beleid en wetgeving tussen de verschillende lidstaten op het gebied van gelijke kansen. Het is immers voor burgers onbegrijpelijk dat - bijvoorbeeld - in het ene land er geen bescherming is op het terrein van de goederen en diensten op de gronden leeftijd en handicap/chronische ziekte (zoals in Nederland) en in het andere land wel (o.a. Bulgarije, Slovenië, Ierland). In het kader van het dichterbij brengen van Europa tot de burgers is het onderwerp gelijke behandeling uitermate effectief. We hopen dat u dit ook zult inbrengen op de Cosac conferentie van 2-4 november 2008.

Noodzakelijk

Zoals U bekend is moet het subsidiariteitsbeginsel garanderen dat de Unie alleen optreedt als dat *noodzakelijk* is met het oog op het bereiken van haar doelstellingen. Voor de doelstelling van de richtlijn voor gelijke behandeling buiten arbeid bestaat een specifieke bevoegdheidstoekenning in het EG-Verdrag artikel 13. Het voorgenomen

voorstel sluit aan op eerdere richtlijnen die tot stand zijn gekomen. De bescherming tegen discriminatie is een belangrijk speerpunt voor de Unie.

Een belangrijk argument voor een nieuwe richtlijn die er voor zorgt dat de gronden leeftijd, seksuele voorkeur, chronische ziekte en handicap en geloof en levensovertuiging hetzelfde beschermingsniveau krijgen als de gronden ras en sekse, is dat er op Europees niveau geen hiërarchie tussen de gronden dient te zijn.

Alle lidstaten kennen non-discriminatie wetgeving, doch toepassingsfeer, inhoud en mogelijkheden lopen nationaal uiteen. In 2006 zijn door de Commissie vergelijkende studies naar de wetgeving in de EU-27 en effectmetingen van wetgeving gedaan: "*most countries go well beyond current EC requirements and provide legal protection of some form*".

Bescherming tegen ongelijke behandeling bij de toegang tot goederen en diensten is bijvoorbeeld inbegrepen in wetgeving in Ierland, Bulgarije, Roemenië, Slovenië, Luxemburg, Litouwen, Spanje, Finland, Nederland (uitz. leeftijd/handicap), Duitsland, Hongarije, Oostenrijk, Frankrijk, Zweden en Denemarken (uitz. leeftijd/handicap), Italië (uitz. seksuele voorkeur/leeftijd) en het VK (17 landen).

Ook blijkt dat veel lidstaten al regels kennen om de discriminatie op grond van seksuele voorkeur tegen te gaan, met wel steeds met andere regels juist op het gebied van het aanbod van goederen en diensten. In Nederland is middels de AWGB art 7 onderscheid bij het aanbieden van goederen en diensten in nader omschreven gevallen verboden; wel is er de uitzonderingsbepaling (lid 2) voor het bijzonder onderwijs.

Dicht bij de burger

Daarnaast dient gewaarborgd te worden dat beslissingen *zo dicht mogelijk bij de burger* worden genomen. De lidstaten hebben de mogelijkheid om de richtlijn zo om te zetten in nationale wetgeving dat de eigen aard van het land in tact blijft. De richtlijn verplicht lidstaten bijvoorbeeld niet om de inhoud van het onderwijs of reproductieve rechten 'Europees' te regelen. De richtlijn ziet ook niet toe op de nationale regels inzake de activiteiten van kerken en andere religieuze organisaties en hun verhouding tot de Staat.

Doeltreffend

Vervolgens dient bekeken te worden of deze richtlijn *doeltreffender* is dan als het onderwerp wordt overgelaten aan de lidstaten. Het Platform artikel 13 is – met de Europese Commissie - van mening dat het voorstel voor deze richtlijn bijdraagt aan het versterken van de bescherming tegen discriminatie op alle gronden op de terreinen, die nu al worden bestreken door de richtlijn tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep¹. De verschillende mate van bescherming zoals die nu geboden wordt in de 27 lidstaten wijkt van elkaar af. Dat is een onwenselijke situatie. Het Platform artikel 13 is van mening dat alle burgers in de EU ongeacht hun persoonlijke kenmerken en eigenschappen een gelijke mate van bescherming verdienen. Alleen op die wijze kunnen mensen beschermd worden tegen uitsluiting in het dagelijkse leven, op belangrijke terreinen als zorg, onderwijs en huisvesting.

Daarnaast is het in het kader van de werkgelegenheid van belang dat in de verschillende lidstaten eenzelfde minimale rechtsbescherming op de verschillende gronden is. Dat is zowel van belang voor bedrijven die vestigingen hebben in diverse lidstaten als voor werknemers die in een andere lidstaat werken. Er zal oneerlijke concurrentie optreden indien er geen Europese regelgeving op dit terrein komt. Zeventien landen hebben al geldende wetgeving op de onderhavige terreinen, dienstverleners uit andere landen zijn nu in het voordeel. Zij hoeven immers geen maatregelen te treffen om hun diensten discriminatievrij aan te bieden.

De Europese Commissie heeft een aantal raadplegingen uitgevoerd. We willen u met name attenderen op een raadpleging van het bedrijfsleven² waaruit bleek dat bedrijven

¹ Richtlijn 2000/78/EG

² http://ec.europa.eu/yourvoice/ebtp/consultations/index_nl.htm

het nuttig zouden vinden indien in de hele EU hetzelfde niveau van bescherming tegen discriminatie zou gelden.

Aanvullend ras - sekse

Wellicht is het goed om hier ook nog te wijzen op de positieve gevolgen van de richtlijn houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming³. Die richtlijn heeft tot harmonisatie van wetgeving geleid, die anders niet tot stand zou zijn gekomen. Voor de burgers geeft dit veel meer duidelijkheid.

Een van de doelen van het voorstel van de Europese Commissie is dat de hiërarchie in bescherming tussen de verschillende gronden op te heffen. In het verleden zijn al vele richtlijnen tot stand gekomen voor de grond 'geslacht'. Nu dreigt deze grond minder bescherming te krijgen dan alle andere gronden. Het betreft de terreinen sociale bescherming, sociale voordelen, zorg en onderwijs. Bij de inhoudelijke behandeling van de richtlijn dient dit zeker ter sprake te komen.

Conclusie

De voorgestelde richtlijn schept naar de mening van Platform artikel 13 een algemeen kader waardoor de bestaande bescherming in de lidstaten wordt versterkt of aangevuld, terwijl de lidstaten de vrijheid behouden dit in een nationale context nader en verdergaand in te vullen. Hiermee wordt een goede basis gecreëerd voor een Gemeenschap van respect en verdraagzaamheid voor alle mensen.

Het Platform artikel 13 is overigens van mening dat de voorgestelde richtlijn minder ver gaat dan gewenst is met het oog op doelmatigheid en doeltreffendheid. Dit is echter niet de plaats om daar verder op in te gaan. We verwijzen u graag naar twee publicaties van het Platform artikel 13 hierover:

- De (nood)zaak van een brede richtlijn op grond van Artikel 13 EG-Verdrag⁴
- Fiche Gelijke behandeling buiten de arbeid⁵

Wij zijn graag bereid om op een later tijdstip verder inhoudelijk op het voorstel in te gaan.

Namens het Platform artikel 13,

Willemien Ruygrok
Senior policy adviser E-Quality

Correspondentie:
Platform Artikel 13
Postbus 85808
2508 CM Den Haag
w.ruygrok@e-quality.nl

De leden van de commissie hebben per mail een kopie van deze brief ontvangen

³ Richtlijn 2000/43/EG

⁴ <http://www.e-quality.nl/e-quality/pagina.asp?pagkey=99259&>

⁵ <http://www.e-quality.nl/e-quality/pagina.asp?pagkey=101303&>